

Forfatter: Haffner, Wolfgang; Haffner, Wolfgang

Titel: BREV TIL: Folketingets Finansudvalg FRA: Haffner, Wolfgang; Haffner, Wolfgang (1870-10-14)

Citation: Haffner, Wolfgang; Haffner, Wolfgang: "BREV TIL: Folketingets Finansudvalg FRA: Haffner, Wolfgang; Haffner, Wolfgang (1870-10-14)", i *Det nordslesvigske Spørgsmaal, 1864-1879 - aktstykker og breve til belysning af den danske regerings politik (2. bind)*, Henrik Koppels Forlag, s. 762. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001825006-002-shoot-L0018250060020518.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Det nordslesvigske Spørgsmaal, 1864-1879 - aktstykker og breve til belysning af den danske regerings politik (2. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

a. Krigsministeriet til Folketingets Finansudvalg.
Krigsministeriet, Kjøbenhavn, 14. October 1870.

I Forbindelse med det Forslag til en Tillægsbevillingslov for indeværende Finantsaar, som er blevet Rigsdagen forelagt, har Krigsministeriet ikke villet undlade til nærmere Forklaring af de Lovforslaget ledsagende Specificationer at meddele følgende Oplysninger angaaende de forskjellige Foranstaltninger, som i det Væsentlige have foranlediget de i Lovforslaget opførte extraordinaire Udgifter.

Ved Udbrudet af Krigen mellem Frankrig og Preussen var Uddannelsen af Aarets Recruttilgang i sin sædvanlige og planmæssige Gang ved alle Linieafdelinger undtagen ved de 10 Batailloner, der i Forbindelse med Livgarden, det 4. Dragonregiment, 2 Batterier og 1 Pioneercompagni vare samlede i Øvelsesleiren ved Hald. Leirafdelingerne havde omtrent fulds. 763Krigsstyrke til Tjeneste, men en Deel af det Materiel, som først anskaffes i Tilfælde af Krigsberedskab, eller som man for ikke at fordyre Transportomkostningerne havde ladet blive tilbage i Garnisonerne, medens Afdelingerne midlertidig vare udrykkede til Leiren, var ikke tilstede ved disse.

Regjeringens Opmærksomhed maatte derfor først være henvendt paa, hvad der med de forhaandenværende Midler og uden noget Brud paa Recrutuddannelsens normale Udvikling kunde gjøres for at sikkre de Punkter i Landet til hvilke man maatte antage, at de to krigsførende Magters Orlogsmænd og Hærafdelinger sandsynligst vilde nærme sig, og da navnlig Kjøbenhavn og det sydlige Jylland.

Uagtet den 2den Artilleribataillon ikke nærmest er bestemt til Tjeneste paa Kjøbenhavns Søforter, udlagdes dog alt dens disponible Mandskab paa Forterne til den derværende Besætnings Forstærkning; der forberedtes strax det fornødne Materiel til active og passive Torpedos, og Flydebomme udlagdes rundt om Forterne, til samme Tid som en ordnet Samvirken mellem disse og vore paa Rheden stationerede Krigsskibe tilveiebragtes.

Til den jyske Landgrændses Observation forlagdes strax en Escadron af 5te Dragonregiment fra Randers til Kolding.

Leiren ved Hald blev dernæst ophævet, og Afdelingerne, for hvilke al Hjemsendelse af Mandskab og Udstationering af Districtsheste blev stillet foreløbig i Bero, dirigeredes hurtigst muligt til deres Garnisoner for at completere deres Udrustning. Caserneringsforholdene i Kjøbenhavn tillode imidlertid ikke, at alle de i Hovedstaden garnisonerende Afdelinger paa eengang og for længere Tid kunde underbringes i de militaire Bygninger, og et Cantonnement i Byens Omegn blev derfor anviist til 2 af de hjemvendte Batailloner, medens de 2 andre forbleve i Kjøbenhavn.

Da de 6 jysk-fyenske Leirbatailloner havde modtaget deres i Garnisonerne beroende Udrustningsgjenstande og dannet deres Depotafdelinger, bleve de beordrede henlagte i ogs. 764ved Kolding og samledes der som en Brigade, der forstærkedes med begge det 5te Dragonregiments Linieescadroner, 2 Halvbatterier af 2det Artilleriregiment og 1 Pioneercompagni. Den saaledes ved Grændsen cantonnerende Brigade vilde imidlertid ikke kunne løse den den tildeelte Opgave, medmindre dens Afdelinger i alle Henseender udrustedes i feltdygtig Stand. De nødvendige Heste til Ammunitions-, Feltbagage- og Ambulance-Trainet samt til Halvbatteriernes nødvendige Udrustning bleve derfor indkjøbte; ligeledes indkaldtes det fornødne Antal Trainsoldater og Hestepassere, og tillige blev der ved Oprettelsen af de fornødne Magasiner og Lazarether truffet de nødvendige Foranstaltninger til Forpleinings- og Sundhedstjenestens forsvarlige Bestridelse ved Brigaden og dens Afdelinger.

Ved de saaledes trufne Foranstaltninger havde man uden noget Brud paa de øvrige Afdelingers Recrutuddannelse disponeret over de til Raadighed staaende Midler. Samtlige disse Foranstaltninger kunde imidlertid dog kun betragtes som foreløbige paa en Tid, hvor Ubestemtheden i Omfanget af de Krigsskuepladse, som de to krigsførende Magter vilde vælge, endnu maatte lade det usikkert, om det ikke vilde blive nødvendigt for os, snart og hurtigt at gjøre en langt større Styrke krigsberedt. Der blev derfor nu efterhaanden truffet Forberedelser til at fortrinsviis de Hærafdelinger, som behøve den længste Tid for at blive bragte i Krigsberedskab, kunde faae fornøden Leilighed til at udrustes og indøves, og til at det Nødvendigste af det manglende Feltmateriel kunde skaffes tilveie i rette Tid.

Artilleriregimenterne indkaldte derfor saa meget Mandskab og indkjøbte saa mange extraordinaire Heste, at deres Liniebatterier først kunde formeres som fuldtudrustede Halvbatterier og dernæst deelviis kunde nærme sig til Heelbatteriets Udrustning; Rytterregimenterne beordredes til at indkalde alle deres udstationerede Districtsheste og saa meget Mandskab, at samtlige 3 Escadroner ved hvert Regiments. 765kunde øves med fuld Krigsstyrke, og endelig forberedtes Dannelsen af Feltingenieurcompagnierne og udrustedes nogle af Reservebataillonerne med fuld Styrke af Befalingspersonale og Mandskab samt Materiel for at sammenarbejdes og indøves.

Da Fyen og Jylland paa den Tid, da disse Befalinger udgik, maatte antages nærmest at kunne blive berørte af en Kamp mellem franske og preussiske Hærafdelinger, hvis Frankrig, som man dengang kunde vente, vilde

sende et Landgangscorps til Østersøen, blev der fortrinsviis til de fornævnte Øvelser og Indkaldelser valgt de Afdelinger, som recruteret fra disse Provindser, og saaledes befalede navnlig Indkaldelse og Udrustning for de 6 jydsk-fyenske Reservebatailloner, medens den tilsvarende Indkaldelse til de 4 sjællandske Reservebatailloner foreløbig stilledes i Bero og senere bortfaldt, da Begivenhedernes Udvikling gjorde extraordinaire Foranstaltninger unødvendige. For Sjællands Vedkommende var det desuden lidt efter lidt blevet mere sandsynligt, at noget egentligt Sammenstød mellem de to kjæmpende Magters Flaader ikke let kunde finde Sted i denne Øes Nærhed; den preussiske Flaade havde nemlig nu trukket sig tilbage til Jahdebugten, hvor den havde Udsigt til at blive blokeret, og en fransk Pandserescadre af saa stor Styrke, at den maatte antages den preussiske overlegen, var afseilet fra Cherbourg med Ordre til at gaae til Østersøen. Regjeringen skjønnede derfor ikke de sjællandske Leirbatailloners Tilstedeværelse i Nærheden af Kjøbenhavn mere for nødvendig, og da disse Afdelingers Uddannelse tillige maatte ansees fuldstændig tilendebragt, blev Hjemsendelsen af deres Mandskab samtidig befalet udført umiddelbart efter, at Mandskabet var mødt ved de Afdelinger, til hvilke der var bestemt extraordinair Indkaldelse. For Søforternes Vedkommende blev det dog ikke anseet forsvarligt at formindske Kampdygtigheden; og da det imidlertid havde viist sig, at Tjenesten ikke tilbørligt kunde bestrides med 1ste Artilleribataillons tjenestegjørende Mandskab. 7660g det midlertidigt afgivne Mandskab af 2den Artilleribataillon, ligesom der endnu var en større Deel Monteringsarbeider at udføre, blev der befalet en deelviis Indkaldelse til begge Artilleribatailloner.

Det Materiel, som Regjeringen havde anseet det nødvendigt paa den nævnte Tid at lade extraordinairt anskaffe, bestod — foruden af ca. 500 Heste, der ifølge det Foranstaaende indkjøbtes til Artilleriets og Trainets Brug — væsentligt af en Reservebeholdning af ca. 5000 Munderingsstykker og af de til Ammunitions- og Bagagetrainets Udrustning nødvendige Sager.

Da senere Udsigten til, at krigerske Begivenheder vilde komme til at finde Sted i Danmarks umiddelbare Nærhed, maatte ansees som idetmindste foreløbig bortfalden, og da desuden som Følge heraf de i Nordtydskland opstillede Troppescorps efterhaanden droges sydpaa, blev den ved Sydgrænsen sammendragne Brigade lidt efter lidt opløst, det extraordinairt indkaldte Mandskab ligeledes efter nogen Tids Øvelse hjemsendt, og de overtallige Heste bortsolgte.

[Resten af Skrivelsen indeholder en Redegørelse for de nærmere Enkeltheder ved de ovenfor i Almindelighed omtalte Foranstaltninger med Specificering af Udgifterne.]

W. Haffner.

Rigsdagens Arkiv. Rigsdagens ordentlige Samling 1870—71. Tillægsbevilling 1870—71, § 13, Krigsministeriet.